

No ne mogu mimoići da bi se svi peripatetičari trebali čuditi da Aristotel nikad ni u jednoj od svoje 32 knjige o životinjama koje su ostale do danas, premda je bezbroj puta spominjao o mesu i o kostima, nije učio kako nastaje meso i kost i da je stoga činjenica da je Platon s 38 riječi o nastanku kosti i s drugih 23 <riječi> o stvaranju mesa, o tome učio mnogo više nego Aristotel u 32 vrlo duge knjige. 5

I nije istinitije ono: »Do sada se nitko osim Demokrita nije uopće bavio time osim o onom na površini.«²³ Naime Hipokrat s Kosa koji je bio Demokritov suvremenik, kako se vidi iz njihovih pisama, u svojim je knjigama *O kostima*, *O mesu* i prije svega *O dijeti* govorio ne samo o mesu i kostima, nego i o nastanku svih, kako similarnih, tako i organskih dijelova, ne površno nego iz samih uzroka: materijalnog, formalnog, eficientnog, finalnog i iz vlastitih djelatnosti i stanja svakog pojedinog, doduše ukratko, ali veoma točno. O povećavanju i smanjivanju sve je također objasnio u istoj prvoj knjizi *O dijeti*. 10 15

Ne smije se reći (što bi možda naši peripatetičari sasvim spremno učinili, čiji je običaj, ne da se, kao onaj, sasvim spremno protiv učitelja bore za istinu, kako sam sebe neistinito hvali, nego <da se bore> protiv istine, za učitelja), da je Hipokrat bio Aristotelu nepoznat; jer bi ih doista po ustima lupio Galen koji tvrdi da je Aristotel cijelu svoju prirodnu filozofiju posudio od Hipokrata; i nije također vjerojatno da ne bi znao za tako slavnog liječnika onaj koji je spomenuo liječnika Sijenesija sa Cipra²⁴ i Poliba koji je bio Hipokratov slušač. No bez sumnje je Aristotel s istom namjerom šutke mimoišao Hipokrata s kojom je i Okela Lukana. Od obojice je uzeo cijelu svoju fiziologiju, tako da bi se naravno cijela držala njegovim otkrićem. 20 25

²³ ARIST. GC 315a.34 – 35; Citat je u skraćenom obliku ponovljen, ali malo drugačije preveden na latinski. Ispalo je *de alteratione*, *de augmento*, *scripsit* je postalo *institit*, ali grčki je citat isti. Usp. ovdje bilj. 39. str. 262

²⁴ Usp. ARIST. HA 511b.23 – 24, Σύννεσις μὲν ὁ Κύπριος ἰατρὸς τόνδε τὸν τρόπον λέγει.